

Brigita Rupnik

Kdo sem jaz?

V svoji osebni razstavi sem odstirala spomine na pomembne trenutke, ljudi in predmete moje preteklosti in skušala prikazati svojo življensko pot kot enkratno izkušnjo. Izpostavila sem nekatere mejnike v svojem življenju in ugotavljala, kaj me najbolj označuje in kaj razlikuje od drugih ljudi.

Moje ime je Brigita. Kot najstarejši otrok sem bila rojena res ljubečim staršem. Kasneje sem dobila še brata in sestro.

Mama je bila zame najpomembnejše oseba v mojem življenju. Bila je moja prijateljica, nešteto krat me je tolažila mi svetovala. Ves čas je verjela vame in me podpirala. Zelo jo pogrešam.

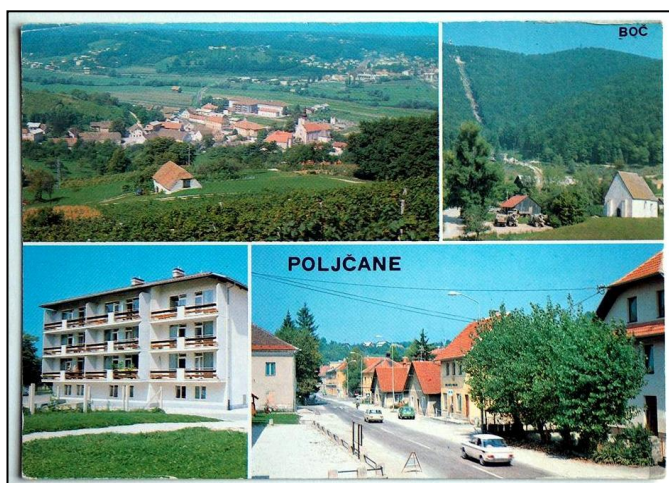

Moja mama in jaz!

Gobelin, ročno delo moje mame, ki sedaj visi na steni v moji dnevni sobi.

2

V osnovno šolo sem hodila v domačem kraju v Poljčanah. Na moj rojstni kraj imam lepe spomin. Zelo rada in pogosto sem nastopala na mnogih proslavah, igrala v raznih igricah, pela v pevskem zboru, hodila v knjižnico in tam prebirala knjige.

V srednjo šolo sem hodila v Maribor. Po končanem šolanju sem odšla v Ljubljano z velikimi osebnimi in poklicnimi pričakovanji in načrti. Nekateri so se uresničili, drugi spremenili.

Ljubljana - spomenik dečka s piščalko v parku Tivoli.

Študirala sem ob delu. Začetek moje poklicne poti sega v daljna sedemdeseta leta. Spominjam se, da sem v svoji karieri menjala več služb, dokler se nisem dokončno, do upokojitve, ustalila na Slovenskih železnica.

Spominski kovanec ob 150 letnici Slovenskih železnic

Maketa vagona vlaka, ki sem ga dobila od svojih sodelavk - kot spomin ob odhodu v pokoj.

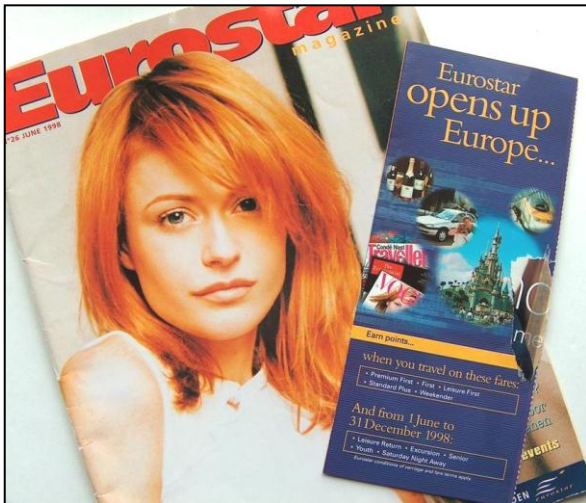
Kako že poje tista pesem?: »Vozi me vlak v daljave...«. Mirno lahko rečem, da sem bila skoraj vse življenje povezana z vlaki. Več kot tri desetletja, do mamine smrti pred dvema letoma, sem se z vlakom vozila k njej na obisk, v Poljčane. V srednjo šolo v Maribor, sem se prav tako vsa leta vozila z vlakom. Z vlakom sem prepotovala kar nekaj držav v Evropi. Ja, vlak, stalnica v mojem življenju, ki v meni še vedno vzbuja občutek neskončnosti, romantike in tudi sprostitve. Medtem ko opazujem mimo bežečo pokrajino, lahko nemoteno razmišljam o vsem, kar me vznemirja in hkrati razveseljuje. Lahko preprosto gledam skozi okno, ali pa zaspim ob enakomernih zvokih udarjanja koles ob tirnice.

Potovala sem z vlaki, hitrimi kot letalo in počasnimi, kot je na primer muzejski vlak, ki ob posebnih priložnostih sopiha po naši prelepi deželi. Na vlakih sem prebrala na desetine knjig in revij in ne nazadnje, mnogo izpitov sem naštudirala prav med vožnjo z vlakom.

Vožnja z muzejskim vlakom po Sloveniji

Nepozabno doživetje je bilo potovanje z hitrim vlakom Eurostar iz Pariza v London. Ob tem se spominjam, da so nam v Parizu, pred pričetkom potovanja, razdelili načrt, iz katerega je bilo razvidno, kako poteka železniška proga pod Rokavskim prelivom, torej pod morjem. Seveda sem si upala podrobneje pogledati zemljevid šele, ko smo se pripeljali iz predora. Občutki, ko se pelješ pod morjem nad tabo pa je na tisoče kubikov zemlje in morja, so nenavadni in malce strah zbujujoči. Vendar je doživetje popolno. Premišljuješ o tem, da je človek res sposoben zgraditi že skoraj vse, se povzpeti v nepredstavljive višine, ali se spustiti globoko pod zemljo.

EUROSTAR. hitri vlak, ki pelje iz Pariza v London pod Rokavskim prelivom.

Med potovanjem z Eurostarom

Po več kot tridesetih letih dela sem se upokojila. To je bila zame velika sprememba, ki mi je zamajala tla pod nogami. Glede na to, da nimam lastne družine in torej tudi vnukov ne, me je bilo strah, da ne bom vedela, kaj početi in da bom pogrešala znani bioritem, ki se ga živela več kot trideset let. Natančno sem vedela, kaj so moje obveznosti in s tem povezana odgovornost.

Odhod v pokoj

Toda imela sem srečo, da sem našla novo priložnost za druženje in udejstvovanje v Slovenskem etnografskem muzeju, kjer sem prostovoljka, kulturna mediatorka. Tukaj ob podpori zaposlenih pomagam občasno pri vodenju rastav, s kolegom Janezom pa sodelujeva pri projektu snemanja pogovorov z obiskovalci na temo druge stalne razstave *Jaz, mi in drugi : podobe mojega sveta*.

Snemanje pogovorov z obiskovalci muzeja

Vodenje po gostujoči razstavi Marimeko

Na mojo družino - brata, sestro in svaka ter nečaka Aljaža, ki ga imam posebej rada in sem nanj ponosna – me veže mnogo lepih spominov in čustvovanj.

Aljaž pri likovnem ustvarjanju

Praznovanje rojstnega dne

Vožnja v Portorož

Prijatelji imajo v mojem življenju pomembno vlogo. Spremljajo me v vseh trenutkih, dobrih in slabih, grdih in lepih. Z njimi praznujem osebne praznike, z njimi tudi dopustujem, z njimi in njihovimi otroci se pogosto družim. Zelo drag spomin imam na praznovanje moje šestdesetletnice. Prijatelji so se zelo potrudili in me resnično prijetno presenetili. Po kosilu v restavraciji, in potem, ko so mi podarili prekrasen šopek šestdesetih rdečih vrtnic, me je pravo presenečenje šele čakalo. Pred vhodom v restavracijo nas je čakala velika elegantna črna limuzina s šoferjem. In smo šli. Na morje, v Portorož, na kavo. Vožnja je bila čudovita, vzdušje veselo, polno smeha, kratka razkošje, ki mi je tako všeč. Zagotovo tega praznovanja ne bom nikoli pozabila.

Rada potujem in spoznavam tuje kraje in njihovo zgodovino. Po vsakem potovanju se rada vračam domov, v svojo deželo. Na potovanja imam mnogo lepih spominov. Všeč so mi velika mesta, kjer obvezno obiščem muzeje in galerije. Všeč mi je moda. In zato bi morda posebej omenila moja dva obiska sejma mode v Milanu. Prava paša za oči so prestižni butiki znamenitih modnih oblikovalcev, kot so na primer Versace, Donna Karan, Dolce e Gabbana. Sicer sem si privoščila nekaj modnih malenkosti, vendar je seveda večina kosov bila zame nedosegljiva. Tam namreč kupujejo predvsem zvezde iz filmskega in glasbenega sveta.

Pred izložbo modnega butika v Milanu leta 2000

Izložba modnega butika v Milanu

Revija o modi

Moda je druga stalnica v mojem življenju. Obožujem različne kreacije, rada se oblačim modno in ni naključje, da imam že skoraj dvajset let svojo modno kreatorko in šiviljo Vesno Paulin. Koliko čudovitih oblek sva si »skupaj« zamislili. Kadar se odločim za nov kos oblačila, me preplavi adrenalin že takrat, ko izbiram blago. Ta se stopnjuje, ko z Vesno izbirava model, doseže pa vrhunec, ko oblačilo prvič pomerim. In ko ga oblečem, komaj čakam, da ga pokažem tudi drugim.

Posebna zgodba, ki obvezno sodi k modi, so parfumi, Naravnost obožujem jih. Nekateri so sveži in lahki, drugi skrivnostni in težki, pa zapeljivi in tudi ekološki

Posebej mi je všeč moški parfüm Fahrenheit. Ima vonj po sandalovini in starem usnju. Nosijo ga predvsem moški, ki hočejo osvojiti žensko ali narediti vtis nanjo. Pa ženski Chanel No 5. Parfüm! Eleganten je in poudarja samozavest in odločnost poslovne ženske, ki nosi znameniti suknjič znane francoske modne oblikovalke Coco Chanel.

Seveda sodijo k modnim oblačilom tudi primerni čevlji. Na čevlje sem res prav posebej pozorna pri sebi in pri drugih. Spominjam se, da sem nekatere čevlje nosila le nekajkrat na leto, ob posebnih priložnostih. V službi, kjer sem delala v pisarni sem vedno imela shranjene salonarje z visoko peto, ki sem jih obula takrat, ko so prišli na sestanek poslovni partnerji. V teh čevljih sem lahko, tako se mi je zdelo, nastopala samozavestno.

Čevlji, ki sem jih nosila takrat, ko se imela na primer poslovni pogovor, ali ob drugih svečanih priložnostih

Moji čevlji, ki jih sezonsko hranim v kleti v originalnih škatlah

Zelo rada sem potovala na glasbene prireditve ali športne dogodke. Posebno mi je drag spomin na obisk zimskih olimpijskih iger v Sarajevu leta 1984. Ali pa obisk koncerta Erica Claptona v Beogradu istega leta.

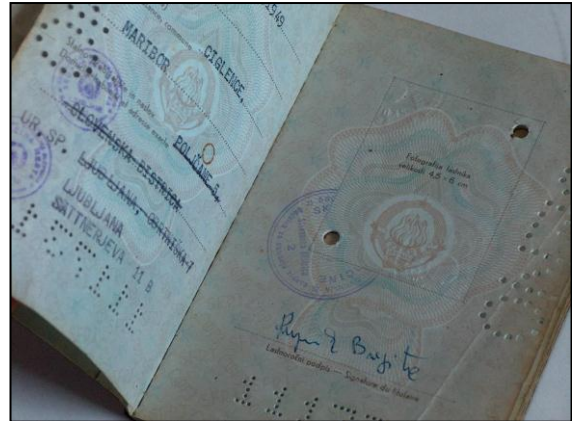
Vstopnica na koncert Erica Claptona v Beogradu leta 1984

Vstopnica za obiska smučarski skokov na Igmanu nad Sarajevom leta 1984

Kaj še določa mojo identiteto, v katerih predmetih in spominih se skriva? So to slike, so to knjige ali drugi predmeti, ki jih še hranim? Je to spomin na življenje v prejšnji državi Jugoslaviji?

Jugoslavanski potni list

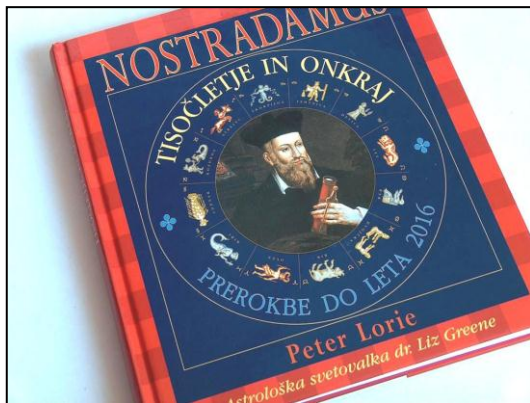
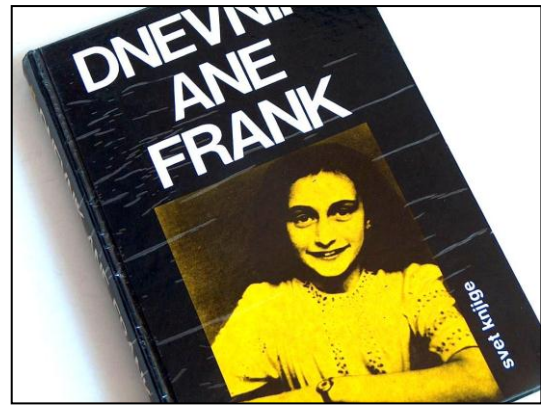
So to morda očala, ki sem jih nosila vse življenje? Očala so bila moj »prepoznavni znak«. Nosila sem jih od tretjega leta dalje. Na začetku so bila to očala z debelimi stekli, ki so me ovirala predvsem pri mojih fizičnih aktivnostih. So mi pa vendarle omogočala, da sem lahko imela poklicno kariero, da sem lahko potovala in prebirala knjige. Ko so se pojavile kontaktne leče, sem očala seveda takoj zamenjale za te – imela sem jih v različnih barvah (uvožene iz Kanade). Ni treba posebej omenjati, da sem jih tudi nekaj izgubila - npr. eno sem izgubila med plesom v disco klubu na Zbiljah. Prizadevno smo jo iskali, a zaman.

In potem, lansko leto, se je zgodila operacija oči. Prvič v življenju sem lahko videla brez očal ali kontaktnih leč. Kakšna sprememba! Videti daleč, videti podrobnosti, videti barve, tiste prave barve. Zdi se mi, da šele sedaj vidim svet okrog sebe, da ga šele sedaj zares občutim in spoznavam. Nič več se ne morem izgovarjati, da nečesa ne bom naredila, ker ne vidim. No, tega »privilegija« pa mi je malo žal!

Včasih si želim, da bi tudi moja mama doživela ta trenutek, ko sem »spregledala«. V zadnjih letih njenega življenja je namreč skoraj popolnoma oslepela. Zato sem ji vsakokrat, ko sem jo obiskala, opisovala, kakšno je nebo, kako cvetijo travniki, kakšni so ljudje, ki jih srečujem. Kako rada bi ji opisala svet, kakršnega vidim danes, brez očal.

Ne glede na slab vid, sem v svojem življenju prebrala na stotine knjig. Bili so to romani in tudi druge zvrsti. Nekatero od njih sem spravila na svoje police, ker jih rada spet vzamem v roke in znova preberem. Na primer knjiga *Dnevnik Ane Frank*, pa Dostojevskega *Ana Karenina* ali *Vojna in mir*. Tudi roman sodobnega angleškega pisatelja Terryja Nationa *Preživeli* je naredil name močan vtis in ga večkrat vzamem v roke.

In seveda knjiga o Nostradamusu. Verjamem v astrologijo, v prerokbe, ki jih je pred več kot petsto leti zapisal Nostradamus. To, da sem bila rojena na mamin rojstni dan, je zagotovo vplivalo na najino povezanost in navezanost. Verjamem, da astrologija oziroma položaji in gibanje planetov v vesolju, lahko vplivajo na nas in na naš planet.

Vitrinska razstava: Slovenski etnografski muzej, junij 2010 - junij 2011.

Publikacija: avtorska besedila Brigita Rupnik, fotografije in predmeti iz zasebnega arhiva avtorice; foto predmetov, tehnična pomoč in priprava: Janja Žagar. December 2012.

Spletna razstava: <http://www.etno-muzej.si/sl/kdo-sem-jaz>
(tehnična izvedba: Gregor Ilaš, SEM)